

Lovforslag nr. L 221. Fremsat den 5. februar 1992 af sundhedsministeren (Ester Larsen)

Forslag

til

Lov om fastsættelse af apotekernes bruttoavance for 1992 og 1993

§ 1. Apotekernes bruttoavance ved salg af lægemidler og andre varer m.v. fastsættes for 1992 til 1.578,5 mio. kr. og i 1993 1.548,5 mio. kr. i løbende 1992-prisniveau.

Stk. 2. Med henblik på at nå den fastsatte bruttoavance nedsættes de gældende avancer pr. 1. marts 1992 eller snarest derefter med 69 mio. kr. og pr. 1. januar 1993 med yderligere 30 mio. kr., jf. apotekerlovens § 44.

§ 2. Bruttoavancen reguleres snarest efter udløbet af 1992, såfremt det i henhold til Bilag A beregnede overskud for 1992 afviger mere end 3 mio. kr. fra et fastsat overskud på 118,6 mio. kr. Bruttoavancen reguleres alene med den del af afvigelsen, der overstiger 3 mio. kr.

Stk. 2. Sundhedsministeren gennemfører en eventuel regulering efter stk. 1, ved en ændring i beregningen af forbrugerpriserne på lægemidler. Ændringen gennemføres således, at den neutraliserer afvigelsen efter stk. 1.

Stk. 3. Apotekerne skal senest 15. februar 1993 til Sundhedsstyrelsen indberette apotekets vareforbrug og bruttoomsætning i 1992. Indberetningen skal være påtegnet af apotekets revisor.

§ 3. Er der ikke indgået en aftale med Danmarks Apotekerforening ved udløbet af 1993, kan sundhedsministeren forlænge den i denne lov fastsatte bruttoavance i op til 1 år.

Stk. 2. Såfremt der i 1993 viser sig væsentlige afvigelser i forudsætningerne for fastsættelsen af bruttoavancen i stk. 1, kan sundhedsministeren eller Danmarks Apotekerforening begære den i loven fastsatte bruttoavance gjort til genstand for en forhandling. Tilsvarende gælder året 1994, såfremt sundhedsministeren i henhold til stk. 1 forlænger den ved loven fastsatte bruttoavance.

§ 4. I lov nr. 279 af 6. juni 1984 om apoteksvirksomhed indsættes i § 11, stk. 1, efter nr. 3) som nyt nr. 4):

»4) pligt til efter nærmere af sundhedsministeren fastsatte bestemmelser at levere oplysninger i maskinlæsbar stand til Den Offentlige Sygesikring.«

§ 5. Loven træder i kraft ved offentliggørelse i Lovtidende.

Stk. 2. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bilag A

Teknisk bilag vedrørende opgørelse af apotekernes beregnede overskud for 1992

Der er ved fastsættelse af bruttoavancen taget udgangspunkt i følgende skøn:

	Aftale- forudsætninger (1000 kr. 1992)	Forudsat PL 91-92	Regulerings- indeks
Bruttoomsætning	5.728,6*	•	•
Vareforbrug	4.129,1	•	•
Rabatudgifter	21,0	•	•
Bruttoavance	1.578,5*	•	•
Lønudgifter	955,0	2,23	Statstjm. skalatrín 26 (III)
Pensionsbidrag	92,7	•	•
Øvrige driftsudgifter	319,3	3,0	Forbruger- prisindeks
Forrentning	54,2	3,0	—
Afskrivning	38,7	3,0	—
Overskud	118,6		

* Beløbet forhøjes med apotekernes opgjorte merudgift i januar 1992 i forbindelse med omlægning af arbejdsmarkedsbidrag til moms.

Det beregnede overskud opgøres på grundlag af den faktiske bruttoavance for 1992 opgjort på grundlag af bruttoomsætning, vareforbrug og rabatudgifter. Herfra trækkes de i dette bilag forudsatte omkostninger korrigeret for eventuelle afvigelser mellem de forudsatte og de faktiske generelle pris- og lønstigninger.

Lønudviklingen opgøres som udviklingen fra gennemsnit 1991 til gennemsnit 1992 i statens skalatrín 26, stedtillæg III i henhold til Finansministeriets lønoversigter.

Prisudviklingen opgøres som udviklingen i forbrugerprisindekset fra gennemsnit 1991 til gennemsnit 1992.

Udgifterne til pensionsbidrag reguleres på grundlag af de faktiske udgifter.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for forslaget

I henhold til apotekerloven (lov nr. 279 af 6. juni 1984) fastsættes apotekernes detailavance ved salg af lægemidler af sundhedsministeren i form af regler for beregning af avance og regler om tillæg, gebyrer, rabatter m.v. Ved fastsættelsen af reglerne søges der opnået en samlet bruttoavance, der dels kan dække udgifterne til opretholdelse af det landsdækkende apotekervæsen med et rimeligt serviceniveau, dels kan give apotekerne et rimeligt gennemsnitligt overskud. Størrelsen af den samlede bruttoavance forudsættes efter apotekerlovens § 45 fastsat ved aftale mellem sundhedsministeren og apotekernes organisation (Danmarks Apotekerforening) for en 2-årig periode. Den gældende bruttoavanceaftale udløber den 31. december 1991. Der har været ført forhandlinger mellem Sundhedsministeriet og Danmarks Apotekerforening om en ny aftale for 1992 og 1993. Det har måttet konstateres, at det ikke har været muligt at nå til enighed om en ny aftale.

Apotekerlovens § 46 anviser i et sådant tilfælde 2 mulige fremgangsmåder: Sundhedsministeren kan enten forlænge den bestående aftale med indtil 1 år eller fremsætte særligt lovforslag om fastsættelse af avancen. En forlængelse vil i den nuværende situation være klart utilfredsstillende for det offentlige og medicinbrugerne, jf. nedenfor. Regeringen har derfor fundet det nødvendigt at fremsætte lovforslag om fastsættelse af bruttoavancen.

2. Udviklingen under den gældende aftale

Siden vedtagelsen i 1984 af den gældende apotekerlov er der sket flere nedsættelser af bruttoavancen. Udviklingen i den første aftaleperiode 1985-1986 viste sig væsentligt gunstigere for apotekerne end forventet. Det resulterede i en nedsættelse af avancen i den efterfølgende aftaleperiode 1987-1988 med 105 mio. kr.

Der opnåedes ikke enighed om en ny aftale pr. 1. januar 1989. Sundhedsministeren forlængede dengang den bestående aftale i 1 år. Ved indgåelse af

den gældende aftale blev avancen pr. 1. januar 1990 nedsat med 35 mio. kr. Det aftaltes dengang også, at avancen skulle nedsættes med yderligere 15 mio. kr. den 1. januar 1992. Denne avancenedsættelse var knyttet sammen med en omkostningslettelse på vagtbelastningen. Der blev også indgået en reguleringsaftale, som indebar en automatisk regulering af avancen i 1991, såfremt nogle af forudsætningerne for indgåelse af den gældende aftale ikke holdt i 1990. Reguleringsaftalen og vagtindskrænkningen gav tilsammen anledning til en nedsættelse af avancen i foråret 1991 med ca. 42 mio. kr.

I august 1991 meddelte Sundhedsministeriet Danmarks Apotekerforening, at ministeriet i henhold til den gældende bruttoavanceaftale krævede genforhandling, fordi omsætningen af lægemidler var steget mere end forudsat. Det gav anledning til en avancenedsættelse pr. 7. oktober 1991 på 160 mio. kr. Heraf udgør de 32 mio. kr. for meget opkrævet pensionsbidrag i 1991.

I den gældende aftale for 1990 og 1991 var tilsigtet et gennemsnitligt årligt overskud pr. apoteker på 425.000 kr. i 1990-priser. Apotekernes overskud blev større end forventet i de 2 år. Det gennemsnitlige overskud i 1990 blev ca. 491.000 kr. I 1991 forventes et gennemsnitligt overskud på ca. 740.000 kr. Den afgørende årsag til, at overskuddet i 1991 bliver så meget større end forventet er den meget kraftige vækst i lægemiddelforbruget, der har fundet sted efter afskaffelse af egenbetalingsgrænsen den 1. januar 1991.

Det er intentionen i apotekerloven, at stigninger i apotekernes omkostninger som følge af pris- og lønstigninger i aftaleperioden kompenseres af, at nogenlunde tilsvarende stigninger i omsætningen vil udløse en stigende bruttoavance. Aftalesystemet skal tilskynde den enkelte apoteker til effektivisering og rationalisering af apoteksdriften. Det er derfor forudsat i apotekerloven, at rationaliseringsgevinster, der naturligvis vil påvirke apotekernes overskud, kan beholdes i aftaleperioden.

Apotekerloven forudsætter endvidere, at opnåede rationaliseringsgevinster indgår i forhandlingerne

om en ny bruttoavanceaftale. Stigningen i omsætningen har i 1991 imidlertid langt oversteget almindelige pris- og lønstigninger. Derfor slår den øgede omsætning kraftigt igennem på apotekernes overskud.

Det er regeringens opfattelse, at erfaringerne fra den nuværende og tidligere aftaleperioder viser, at fremtidige aftaler må indeholde bestemmelser, der sikrer, at overskuddet ikke markant afviger fra det aftalte som følge af ændrede forudsætninger.

3. Forløbet af forhandlingerne om en ny aftale

Der har i november og december 1991 været ført en række forhandlinger mellem Sundhedsministeriet og Danmarks Apotekerforening om en ny aftale for 1992 og 1993.

Der er herunder opnået enighed mellem parterne om nogle af de talmæssige forudsætninger for en aftale. Der er således enighed om, hvilke skøn over omsætning, vareforbrug og rabatudgifter, der kunne lægges til grund for en aftale.

Det har imidlertid ikke været muligt at opnå en aftale på grund af uenighed om, hvor store driftsudgifter (lønudgifter, andre former for driftsudgifter og overskud), der skal betales over bruttoavancen og dermed af lægemiddelpriserne.

Sundhedsministeriet har ved flere lejligheder i indeværende og tidligere aftaleperioder forberedt apotekerne på, at Sundhedsministeriet vil stille samme krav om rationalisering og effektivisering, som staten stiller til egne institutioner. Apotekerne er på grund af deres eneret på forhandling af lægemidler beskyttet mod almindelig konkurrence. Derfor er apoteker ikke udsat for samme pres udefra til rationalisering og effektivisering, som andre erhvervsdrivende er. Gennemførelse af Sundhedsministeriets krav om rationalisering og effektivisering skal sikre, at bruttoavancen udvikler sig i underkanten af omkostningsudviklingen i samfundet i øvrigt. På den baggrund har Sundhedsministeriet som udgangspunkt stillet krav om en årlig reduktion på 2,5 pct. af lønsummen og 2 pct. på andre driftsudgifter.

For at sikre, at apotekssektoren fortsat rationaliseres og effektiviseres samt på baggrund af de betydelige overskud apotekerne tjener i indeværende aftaleperiode, har regeringen ikke fundet det acceptabelt at forlænge den gældende aftale, således som der er mulighed for. Det har derfor været nødvendigt at fremsætte dette lovforslag.

4. Forslagets indhold i hovedtræk

Lovforslaget fastlægger apotekernes bruttoavance i den kommende 2-års periode og den avanceredsættelse, der på grundlag heraf kan gennemføres den

1. marts 1992 eller snarest derefter og igen den 1. januar 1993. Bruttoavancen er fastsat således at den giver dækning for apotekernes forventede udgifter efter den af regeringen ønskede rationalisering og herudover et efter regeringens opfattelse rimeligt overskud.

Der henvises til bilag 1, hvor lovforslagets indhold sammenlignes med den nuværende aftale og med driftsårene 1990 og 1991.

Forslaget rummer endvidere bestemmelser, der skal sikre, at overskuddet ikke i perioden udvikler sig markant anderledes en forudsat som følge af ændrede forudsætninger. Der åbnes dog mulighed for, at apotekernes overskud kan blive op til 3 mio. kr. større (ca. 10.000 kr. pr. apoteker) end forudsat. Herudover er der mulighed for at overskuddet kan blive større end forudsat, såfremt et evt. meroverskud skyldes forbedret produktivitet udover det forudsatte. Omvendt vil overskuddet kunne blive mindre end forudsat, såfremt apotekerne ikke rationaliserer i det omfang, der forudsættes i lovforslaget.

5. Økonomiske og administrative følger

Forslaget har begrænsede administrative og statsfinansielle konsekvenser. Administrativt forudsætter lovforslaget en overvågning af omsætningsudviklingen m.v. i samme omfang som hidtil. Lovforslaget har derfor ingen administrative konsekvenser i aftaleperioden.

For amtskommunerne vil forslaget medføre besparelser i udgifterne til sygesikringens medicintilskud og til sygehuse og andre institutioners indkøb af medicin fra private apoteker. Besparelsen i forhold til en videreførelse af de gældende avanceregler kan anslås til knap 30 mio. kr. for sygesikringen i det første år og ca. 2 mio. kr. for sygehuse og andre institutioner i det første år. I aftalens andet år anslås besparelsen til yderligere godt 20 mio. kr. for sygesikringen og yderligere ca. 1 mio. kr. for sygehuse og institutioner.

For primærkommunerne vil der blive tale om besparelser på tilskud til medicin efter bistands- og pensionslovgivningen og på medicinindkøb til institutioner (plejehjem og lignende).

Besparelsen for amtskommunerne og primærkommunerne hjemtages ikke over bloktilskuddene men tilfaldet umiddelbart kommunerne.

*Bemærkninger til de enkelte bestemmelser**Til § 1*

Størrelsen af apotekernes bruttoavance i 1992 og 1993 fastsættes i stk. 1 til henholdsvis 1.578,5 mio. kr. og 1.548,5 mio. kr. i 1992-priser. Beløbet forudsættes at dække driftsudgifter for apotekerne på 1.459,9 mio. kr. henholdsvis 1.429,9 mio. kr. i 1992 og 1993 samt et overskud på 118,6 mio. kr. i begge årene i løbende 1992-priser.

Nedsættelsen med yderligere 30 mio. kr. i 1993 udmønter regeringens rationaliseringskrav til apotekssektoren i 1993. Stigningen i apotekernes bruttoomsætning i 1993 kompenserer (erfaringsmæssigt godt og vel) apotekerne for almindelige pris- og lønstigninger i periodens sidste år.

Størstedelen af driftsudgifterne vedrører lønninger (955,0 mio. kr.), mens resten fordeles sig på en række udgiftsområder.

Ved fastsættelse af størrelsen af de driftsudgifter, der kan afholdes over forslaget bruttoavance, har regeringen taget udgangspunkt i den gældende bruttoavanceaftale. Disse udgiftsposter er PL-reguleret frem til 1992, hvorefter udgiftsposterne er reduceret med de produktivitetskrav, staten stiller til egne institutioner. Disse krav er 2,5 pct. årligt på lønsummen og 2 pct. årligt på andre driftsudgifter. Herudover har regeringen stillet særlige krav til visse af posterne på apotekernes driftsregnskab, hvoraf særligt skal fremhæves:

- 1) Fjernelse af det lægemiddelfinansierede kontingent til Danmarks Apotekerforening på 12 mio. kr. fra apotekernes driftsregnskab. Indtil sidste aftaleindgåelse blev apotekernes samlede kontingentindbetalinger på dengang 18 mio. kr. eller ca. 60.000 kr. pr. apotek indregnet i driftsudgifterne. Hermed blev udgiften lagt oven på lægemiddelpriserne. I den gældende aftale indledtes en udvikling af dette forhold. Bruttoavancen blev beskåret med 6 mio. kr. fordelt med 3 mio. kr. i 1990 og 3 mio. kr. i 1991. Således indregnes i dag 12 mio. kr. eller ca. 40.000 kr. pr. apotek i bruttoavancen. Det er regeringens opfattelse, at kontingentet helt bør fjernes fra apotekernes driftsregnskab. Det er herved helt klart forudsat, at de aktiviteter, som kontingentindbetalingerne i dag finansierer, ikke fremover vil kunne finansieres over lægemiddelpriserne. I det omfang apotekerforeningen fortsat vil opkræve bidrag hos apotekerne til finansiering af de hidtil kontingentfinansierede aktiviteter, vil udgifterne ikke kunne opføres på apoteksregnskabet. Det bemærkes i denne forbindelse, at Danmarks Apotekerfor-

ening råder over en egenkapital på mere end 1 mia. kr.

- 2) Nedsættelse af forrentningsudgifterne svarende til det årlige ekstraordinært høje vareindkøb i slutningen af året. Apotekerne forøger erfaringsmæssigt deres varelager ekstraordinært i slutningen af året. Da det er varelageret ultimo regnskabsåret, der lægges til grund for beregning af apotekernes forrentningsudgift i det følgende regnskabsår, er apotekernes forrentningsudgifter overvurderet. I forslaget nedsættes forrentningsudgiften på den baggrund skønsmæssigt med 9 mio. kr.

For så vidt angår forslaget driftsudgifter, jf. Bilag A bemærkes følgende:

Lønudgifterne

Ved forslaget om en lønudgift på 955 mio. kr. er der taget hensyn til en reduktion i arbejdsmængden som følge af bortfald af egenbetalingsgrænsen. Der er afsat midler til etablering af vagtordning i endnu 5 byer. Beløbet indeholder kompensation for det øgede antal receptekspeditioner efter egenbetalingsgrænsens bortfald og for det ventede merarbejde ved generisk substitution. Endvidere er der taget hensyn til apotekernes undervisningsforpligtelse overfor farmacistuderende fra 1992. Endelig er regeringens krav om en rationalisering på 2,5 pct. indregnet.

En lønsum på 955 mio. kr. sikrer, at apotekervæsenet fremover kan drives sikkerhedsmæssigt og fagligt fuldt forsvarligt, og at det nuværende service- og informationsniveau kan opretholdes.

<i>Øvrige driftsudgifter</i>	<i>Mio. kr.</i>
Aftale 1990	320,4
+ PL-regulering 1990-92 (5,5 pct.).....	338,0
- Rationaliseringskrav (2 pct.).....	331,3
- Kontingent (12 mio. kr.)	319,3

Forslagets øvrige driftsudgifter er således 319,3 mio. kr.

<i>Afskrivning</i>	<i>Mio. kr.</i>
Aftale 1990	37,4
+ PL-regulering 1990-92 (5,5 pct.).....	39,5
- Rationaliseringskrav (2 pct.).....	38,7

Forslagets afskrivningsudgift er således 38,7 mio. kr.

<i>Forrentning</i>	<i>Mio. kr.</i>
Aftale 1990	61,1
+ PL-regulering 1990-92 (5,5 pct.).....	64,5
- Rationaliseringskrav (2 pct.).....	63,2

– Nedsat beregningsgrundlag (9 mio. kr.) 54,2
 Forslagets forrentningsudgift er således 54,2 mio. kr.

Pensionsbidrag

Indbetalingerne til apotekervæsenets pensionsordning skal svare til udbetalingerne fra ordningen. De forventede udbetalinger i 1992 er 92,7 mio. kr.

Overskud

Det foreslåede overskud på 118,6 mio. kr. svarer til ca. 395.300 kr. i gennemsnit til hver af de 300 apoteker. Udgangspunktet for fastlæggelsen af dette beløb i lovforslaget har været apotekerlovens bemærkning om, at apotekernes gennemsnitsindkomst det første år skal være lønramme 37 inkl. generelle tillæg og et specielt tillæg på dengang 14.465 kr. Det svarer til ca. 395.300 kr. pr. 1. april 1992.

Ved bedømmelsen af det forudsatte overskud skal det tages i betragtning, at apotekerne herudover har forrentningsfordele af momskreditter og skyldige hensatte feriepenge svarende til et beløb på ca. 100.000 kr. pr. apoteker i gennemsnit årligt. Det må endvidere indgå i bedømmelsen af overskuddet, at apotekerne i 1990 og i særdeleshed i 1991 har haft overskud, som langt har oversteget det i aftalen forudsatte overskud. Kun en meget lille del heraf kan henføres til rationaliseringsgevinster.

Den gældende bruttoavanceaftale opererer med et gennemsnitligt overskud på ca. 425.000 kr. i 1990-priser. Det svarer til ca. 447.600 kr. i 1992-priser. Den nuværende aftale forudsætter således et overskud, der ligger ca. 52.000 kr. over det i bemærkningerne nævnte gennemsnitlige overskud for den første periode. Dette er i overensstemmelse med apotekerlovens bemærkninger, hvoraf det fremgår, at eventuelle rationaliseringsgevinster skal opgøres ved slutningen af aftaleperioden, og at de skal indgå i forhandlingerne om avancen for den kommende periode. Apotekerne fik således forhøjet overskuddet i aftaleperioden 1987 til 1989 med baggrund i rationaliseringsgevinster i den foregående periode.

Sundhedsministeriet har ikke kunnet konstatere, at apotekerne i den gældende aftaleperiode har gennemført rationaliseringer, som kan danne baggrund for et forhøjet overskud i den kommende periode.

Opgørelse af avancenedsættelsen

Den fastsatte bruttoavance foreslås i stk. 2 realiseret i 1992 gennem en nedsættelse af apotekernes avance med 69,0 mio. kr. på årsbasis. Nedsættelsen er beregnet således:

	<i>Mio. kr.</i>
Forventet bruttoomsætning i 1992 ved uændret avance	5.797,6
– vareforbrug	4.129,1
– rabatudgifter	21,0
<hr/>	
Bruttoavance ved uændret avance	1.647,5
– Bruttoavance efter lovforslaget	1.578,5
<hr/>	
Avancenedsættelse	69,0

Avancenedsættelsen kan næppe realiseres før 1. marts. Derfor kan avancenedsættelsen på 69,0 mio. kr. på årsbasis ikke slå fuldt igennem i 1992. Kun 10/12 svarende til knap 57,5 mio. kr. slår igennem. Imidlertid har apotekerne i forbindelse med omlægningen af arbejdsmarkedsbidrag til moms accepteret i januar 1992 at opkræve 22 pct. moms af kunderne og indbetale 25 pct. moms til Toldvæsenet. Dette har sikret, at lægemiddelpriiserne ikke stiger i januar 1992 som følge af afgiftsomlægningen. Baggrunden for denne konstruktion er, at det af tekniske grunde ikke har været muligt for importører og producenter at anmelde nye priser til Sundhedsstyrelsen i så god tid, at de nye nedsatte priser har kunnet få virkning allerede fra 1. januar 1992. Producenter og importører har imidlertid bekræftet over for Sundhedsministeriet, at prisnedsættelserne vil finde sted, således at de får virkning fra 1. februar 1992. Denne konstruktion har kostet apotekerne skønsmæssigt 8 mio. kr. Beløbet kan opgøres, når omsætningen i januar 1992 er kendt. Sundhedsministeriet har givet Danmarks Apotekerforening tilsagn om, at disse penge leveres tilbage til apotekerne. Det gøres i lovforslaget ved at undlade at forhøje avancenedsættelsen med baggrund i, at den først kan finde sted 1. marts 1992 og ikke 1. januar 1992 og ved at forhøje bruttoomsætningen og bruttoavance i Bilag A med den opgjorte merudgift.

Den foreslåede avancenedsættelse svarer til en prisnedsættelse på medicin på ca. 1,2 pct. i 1992 og yderligere 0,5 pct. i 1993. Nedsættelsen vil komme medicinforbrugerne, sygesikringen og medicinforbrugende offentlige institutioner til gode.

Den nærmere udformning af avancenedsættelsen vil i overensstemmelse med apotekerlovens § 44 blive fastsat af sundhedsministeren efter indhentet udtalelse fra Sundhedsstyrelsen, der i disse sager tiltrædes af 7 konsulenter, der repræsenterer de berørte organisationer på området.

Til § 2

Forslagets § 2 rummer de efter regeringens opfattelse nødvendige bestemmelser til at sikre, at apotekernes overskud i den kommende 2-års periode ikke i urimelig grad kommer til at afvige fra det forudsatte.

Ved gennemførelsen af apotekerloven var det tanken, at de avancer, der gennemføres på grundlag af avanceaftalerne, kunne være gældende i hele aftaleperioden.

Apotekernes omsætning er imidlertid af størrelsesordenen 5,8 mia. kr. Driftsudgifterne på omkring 1,46 mia. kr. og apotekernes tilstræbte overskud på 118,6 mio. kr. Overskuddet udgør således kun nogle få procenter af omsætning og driftsudgifter. Ganske små fejlskøn vedrørende omsætning eller driftsudgifter kan derfor udløse ganske betragtelige ændringer i apotekernes overskud. Denne risiko var man opmærksom på ved lovens udformning. Man accepterede imidlertid ordningen, navnlig fordi man fandt, at den gav ikke blot den enkelte apoteker, men også sektoren som helhed det nødvendige incitament til at effektivisere og rationalisere driften.

Udviklingen i de forløbne aftaleperioder har imidlertid vist, at det er nødvendigt med bestemmelser, der gør det muligt at tilpasse avancerne i perioden, såfremt det må konstateres, at forudsætningerne for de anlagte skøn ikke holder stik.

Forslaget indebærer, at fejlskøn over forventet omsætning, vareforbrug samt stigningstakten i priser og lønninger elimineres. Kun fejlskøn, der tilsammen slår igennem med mindre end 3 mio. kr. på apotekernes beregnede overskud (ca. 10.000 kr. pr. apoteker), vil ikke give anledning til en regulering af avancen.

Denne reguleringsklausul svarer i princippet til den klausul, parterne har været enige om i den gældende avanceaftale. Forskellen mellem lovforslagets og den gældende avanceaftales reguleringsklausuler er indeholdt i stk. 2. Reguleringsklausulen i den gældende bruttoavanceaftale regulerer alene avancen fremover, således at den konstaterede forskel ikke videreføres. Forslagets reguleringsklausul vil herudover i 1993 neutralisere virkningen af en eventuel afvigelse i 1992 mellem det fastsatte overskud og det beregnede overskud.

Det understreges, at reguleringsklausulen på ingen måde fratager apotekerne incitamentet til at rationalisere og effektivisere. Efter forslaget (jf. Bilag A) reguleres alene for eventuelle fejlskøn vedrørende

omsætning, vareforbrug samt pris- og lønstigninger. Apotekernes realiserede driftsudgifter indgår slet ikke i reguleringsklausulen. Såfremt apotekerne undlader at rationalisere i perioden, vil det alene give sig udslag i et mindre overskud.

I reguleringsklausulen forudsættes lønstigninger på 2,23 pct. fra 1991 til 1992. Det svarer til den forventede lønstigning for en statstjenestemand ansat i skalatrin 26, stedtillægsområde III. Der er ved fastsættelsen af de øvrige driftsudgifter forudsat en udvikling i forbrugerprisindekset fra 1991 til 1992 på 3,0 pct.

Til § 3

Ved denne bestemmelse opnår sundhedsministeren mulighed for at forlænge den ved denne lov fastsatte bruttoavance i tilfælde af, at det ikke har været muligt at nå til enighed med apotekerforeningen om en bruttoavanceaftale med virkning fra 1. januar 1994. En lignende bestemmelse findes i apotekerlovens § 46, stk. 1.

Bestemmelsen indeholder også en klausul, der åbner mulighed for efter forhandling mellem parterne at ændre den i loven fastsatte bruttoavance, såfremt der er sket ændringer i forudsætningerne for loven. Det kan for eksempel ske, hvis omsætningen udvikler sig meget anderledes end forudset. Bestemmelsen svarer til lignende reguleringsklausuler i tidligere bruttoavanceaftaler. Det var med baggrund heri, Sundhedsministeriet begærede genforhandling af aftalen i 1991. Denne genforhandling, som havde baggrund i en stærkt øget omsætning, førte til en nedsettelse af bruttoavancen med 160 mio. kr.

Til § 4

Ved denne bestemmelse får apotekerne pligt til at levere EDB-oplysninger til den offentlige sygesikring i maskinlæsbar stand. Lovforslaget vil indebære, at de resterende (ganske få) apoteker uden EDB-afregning med sygesikringen må anskaffe EDB-anlæg, der kapacitetsmæssigt og programmæssigt kan løse de overordnede informationsmæssige opgaver vedrørende ordinationsmønstre og lægemiddelforbrug, der i stigende omfang stilles af de budgetansvarlige myndigheder. En sådan overordnet kortlægning vil desuden medføre bedre muligheder for at påvirke lægernes ordinationsmønstre med henblik på ordination af færre og billigere lægemidler, således at patienternes og sygesikringens medicinudgifter begrænses.

Bilag til f. t. l. vedr. apotekernes bruttoavance

Bilag 1

Oversigt over Lovforslagets indhold sammenlignet med nuværende aftale og driftsårene 1990 og 1991 ***

	Nuværende aftale 1990/91	Regnskab 1990	Regnskab 1991*	Lovforslag 1992**
Bruttoomsætning	5.140,5	5.186,0	5.799,4	5.797,6
Vareforbrug	3.472,8	3.505,3	4.000,0	4.129,1
Rabatudgifter	56,9	57,8	57,5	21,0
Avancenedsættelse	—	—	—	69,0
Bruttoavance	1.610,8	1.622,9	1.741,9	1.578,5
Lønudgifter	936,4	932,7	960,0	955,0
Pensionsbidrag	90,0	80,5	92,0	92,7
Arbejdsmarkedsbidrag	35,0	35,5	37,0	0,0
Øvrige driftsudgifter	320,4	328,2	334,3	319,3
Forrentning	61,1	52,5	52,5	54,2
Afskrivning	37,4	42,8	44,0	38,7
Overskud	130,5	150,7	222,1	118,6
Gennemsnit 1000 kr.	425,0	490,9	740,3	395,3

* Forventede regnskabstal.

** Det skal ved vurdering af bruttoavancens størrelse tages i betragtning, at arbejdsmarkedsbidraget er afskaffet og driftsudgifterne dermed godt 37 mio. kr. lavere.

*** Alle tal er ekskl. moms.